

Otázka: Trestní právo hmotné

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): Denisa

TRESTY

- jsou v trestním zákoníku v obecné části
- při stanovení trestu soud přihlídně k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho způsobu života a k možnosti jeho nápravy
- pachatelem TČ může být FO, která je v době činu **příčetná** (*ovládací* → osoba ovládá své jednání chování, *rozpoznávací* → jestli pachatel ví, že dělá něco nebezpečného) a starší 15 let
- při stanovení přihlídně soud k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem

ZÁNİK TRESTNOSTI:

Trestnost=možnost být pro TČ trestán, uznán vinným, vyšetřován

A, smrt pachatele

B, promlčí trestného stíhání

-délka závisí na zločinu

-některé TČ nelze promlčet

-promlčecí lhůta začíná plynout od momentu spáchání TČ

C, milost prezidenta republiky

D, účinná lítost

Polehčující okolnosti:

- spáchal trestný čin poprvé
- spáchal trestný čin v silném rozrušení, ze soucitu nebo z nedostatku životních zkušeností
- spáchal trestný čin pod vlivem hrozby nebo nátlaku
- spáchal trestný čin pod vlivem tíživých osobních nebo rodinných poměrů
- svůj trestný čin oznámil sám úřadům
- trestného činu upřímně litoval
- vedl před spácháním trestného činu řádný život

Přitěžující okolnosti:

- spáchal trestný čin s rozmyslem nebo po předchozím uvážení
- spáchal trestný čin z pomsty, z národnostní, rasové, etnické nenávisti
- spáchal trestný čin surovým způsobem
- spáchal trestný čin využívaje něčí nouze, tísně, bezbrannosti
- spáchal trestný čin ke škodě dítěte, osoby blízké, těhotné, zdravotně postižené
- spáchal více trestných činů
- byl již pro trestný čin odsouzen (recidivista)

DRUHY TRESTŮ:

• **Peněžitý trest**

-trest výchovný

-peněžitý trest se ukládá v denních sazbách (činní neméně 100 Kč a nejvíce 50 000 Kč)

-soud ukládá se zřetelem k osobním a majetkovým poměrům pachatele

-vydobyta částka peněžitého trestu připadá státu

-Př.: vandalismus

• **Propadnutí majetku**

-nejtěžší majetkový trest

-soud může uložit pachateli odsouzenému k vyjmečnému trestu nebo k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za závažný trestný čin, jímž pachatel získal nebo chtěl získat majetkový prospěch

-nevztahuje se na věci, jichž je třeba nezbytně k uspokojení základních potřeb odsouzeného

-vlastníkem propadlého majetku se stává stát

-výrokem o propadnutí majetku zaniká společné jmění manželů → když do věznice na dlouho

• **Propadnutí věci** – vlastníkem propadnuté věci je stát

-za propadlou věc prohlásí soud věc náležející pachateli, které bylo:

-užito k spáchání trestného činu

-ke spáchání trestného činu byla určena

-získal trestným činem nebo jako odměnu za něj

- **Zákaz činnosti**

-ukládá se na 1 až 10 let pachateli, který se dopustil trestného činu v souvislosti s touto činností

-zakazuje se výkon určitého zaměstnání, povolání, funkce

- **Trest odnětí svobody**

a, Nepodmíněný trest odnětí svobody

-jde, o univerzální trest→ může být uložen pachateli každého trestného činu

-horní hranice je 20 let

-Existují **dva výjmečné tresty:**

→**trest odnětí svobody na 20 - 30 let** - velký stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost, ztížená možnost nápravy

→**trest odnětí svobody na doživotní** -není naděje na možnost nápravy pachatele, mimořádně nebezpečný pro společnost

-typ věznice určuje soud, rozhoduje i o přeřazení do jiného typu věznice

Typ věznic v závislosti na intenzitě ostrahy a charakteru režimu věznice:

- s dohledem (zpravidla pachatelé za přečin spáchaný z nedbalosti)
- s dozorem
- s ostrahou
- se zvýšenou ostrahou (pachateli, kterému soud uložil výjmečný trest odnětí svobody)

-na Borech-Plzeň, Mírov, Pankrác, Valdice, Pardubice-ženy

-podmíněné propuštění z věznice-musí odpykat alespoň 1/2 uloženého trestu a prokázal svým chováním a plněním povinností polepšení

b, Podmíněné odsouzení k trest odnětí svobody

-soud uloží odsouzenému trest odnětí svobody, ale jeho výkon odloží pod podmínkou, že se odsouzený během stanovené zkušební doby bude řádně chovat a vyhoví uloženým podmínkám

-zkušební doba na 1 až 5 let

-soud může uložit přiměřené podmínky a povinnosti (získání vhodné pracovní kvalifikace, podrobit se vhodnému programu převýchovy,...) aby vedl řádný život

-přihlíženo k osobě pachatele - dosavadní život, prostředí ve kterém žije

-podmíněně je možno odložit → trest odnětí svobody nepřevyšující 3 roky

-Př.: mas 3 roky nepodmíněně → 5 let podmíněně

c, Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem

-dohled se rozumí pravidelný osobní kontakt pachatele s úředníkem Probační a mediační služby

- Domácí vězení

-soud může udělit trest domácího vězení až na dva roky při spáchání přečinu

-pachatel dá písemný slib, že se ve stanovené době bude zdržovat v obydlí na určité

adrese

-není odtržen od rodiny, zaměstnání, blízkých

-zdržovat se v určeném obydlí ve dnech pracovního klidu a pracovního volna po celý den a v ostatních dnech v době od 20:00 do 05:00 hodin

-soud může odsouzenému povolit navštěvování pravidelných bohoslužeb

-pokud pachatel nedodrží trest domácího vězení, soud může uložit výkon celého náhradního trestu odnětí svobody

- Obecně prospěšné práce

-ukládáno při trestných činech- vandalství, výtržnictví, méně závažné majetkové TČ

-odsouzený musí osobně a bezplatně ve svém volném čase provést práce v rozsahu od 50 do 300 hodin ve prospěch obce

-práce nesmí sloužit k výdělečným účelům

-jakmile je trest vykonán, hledí se na pachatele jako by nebyl odsouzen

-pokud pachatel trest nevykoná, může soud trest přeměnit na trest odnětí svobody, kdy za každou hodinu nevykonaného trestu obecně prospěšných prací se přepočte za jeden den odnětí svobody

- Zákaz pobytu

-odsouzený se nesmí zdržovat na určitém místě nebo v určitém obvodu (vyžaduje ochrana rodiny, zdraví, mravnosti, majetku)

-v rozsahu 1 - 10 let

-nesmí se vztahovat na místo nebo obvod, v němž má pachatel trvalý pobyt

- Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

-až na 10 let

-dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce

- Vyhoštění

-ukládá se pouze cizincům, kteří na území ČR páchali TČ

-vyhoštění provádí orgány **ministerstva vnitra** po dohodě s ministerstvem zahraničních věcí

-každý stát je povinen přijmout svého občana

-trest v rozsahu 1 – 10 let nebo na dobu neurčitou

- Ztráta čestných titulů a vyznamenání

-odsouzený ztrácí státní vyznamenání, čestná uznání, vědecké a umělecké hodnosti

- Ztráta vojenských hodností

-Při porušení kázně a pořádku v ozbrojených silách=Degradace

-odsouzenému se snižuje hodnost na hodnost vojína

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

-soud je ukládá pro mládež nebo soudní zástupce v přípravném řízení, zpravidla trvá do 18

A, DOHLED PROBAČNÍHO ÚŘEDNÍKA

- Probační a mediační služba, která sídlí v každém okresním městě
- Dotyčný musí docházet na PMS v dohodnutých termínech
- Je zjišťováno, jestli studuje nebo pracuje, kde a s kým žije
- ÚČEL: aby vedl řádný život v souhlasu se zákony, nepáchal provinění

B, PROBAČNÍ PROGRAM

- Jsou uvedeny na ministerstvu spravedlnosti
- Terapeutický, psychologický a sociální program
- Navštěvuje ve volném čase
- Doškolovací a rekvalifikační kurzy

C, VÝCHOVNÁ POVINNOST

- Nařízení aby bydlel s rodiči a měl dohled
- Aby nahradil škodu
- Vypořádání s poškozením
- Vykonat ve volném čase prospěšné práce
- Dohlíží PMS

D, VÝCHOVNÁ OMEZENÍ

- Mladistvý má nařízeno nenavštěvovat nějaké akce, Př.: kulturní, sportovní akce
- Dohled PMS
- Nesmí brát návykové látky, provozovat hazardní hry

E, NAPOMENUTÍ S VÝSTRAHOU

- Mladiství se dostaví k soudu se zákonným zástupcem
- Soudce vytkne jeho chování, aby dále už nic nepáchal, jinak hrozí výchovné ochranné trestní opatření

OCHRANÁ OPATŘENÍ

- ukládají se pachatelům, kteří jsou nepřičetní
- potřebují výchovu, terapii
- nemají rozpoznávací nebo ovládací schopnost
- při ukládání se nepřihlíží k závažnosti TČ ale k potřebě pachatele vyléčit
- trvá tak dlouho, dokud není pachatel vyléčen

OCHRANNÉ LÉČENÍ

- Ambulantní
- Ústavní

- provádí se v léčebnách
- o ukončení rozhoduje lékař a toto info podstoupí soudu

OCHRANNÁ VÝCHOVA - 15-18 let

- pastáky

SEBRÁNÍ VĚCI

- je sebrána věc, kterou spáchal TČ
- jednorázová sankce

TRESTNÉ ČINY

-jsou ve zvláštní části v trestním zákoníku

-jsou rozděleny do 13 hlav

- **Hlava 1→ Trestné činy proti životu a zdraví**

(vražda, těžké ublížení na zdraví, mučení a jiné nelidské a kruté zacházení)

- **Hlava 2→ Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství**

(obchodování s lidmi, sexuální zneužívání, neoprávněné nakládání s osobními údaji, pomluva)

- **Hlava 3→ Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti**

(znásilnění, pohlavní zneužití, šíření pornografie)

- **Hlava 4→ Trestné činy proti rodině a dětem**

(dvojí manželství, opuštění dítěte nebo svěřené osoby, týrání osoby žijící ve společném obydlí)

- **Hlava 5→ Trestné činy proti majetku**

(krádež, neoprávněné užívání cizí věci, provozování nepoctivých her a sázek)

- **Hlava 6→ Trestné činy hospodářské**

(padělání a pozměnění peněz, neoprávněná výroba peněz, padělání a napodobení díla výtvarného umění)

- **Hlava 7→ Trestné činy obecně nebezpečné**

(ohrožení pod vlivem návykových látek, nedovolené ozbrojování, zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny)

- **Hlava 8→Trestné činy proti životnímu prostředí**

(poškození a ohrožení životního prostředí, neoprávněné vypuštění znečišťujících látek, týrání zvířat)

- **Hlava 9→Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci**

(vlastizrada, teroristický útok, spolupráce s nepřítelem)

- **Hlava 10→ Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných**

(přijetí úplatků, podplácení, účast na organizované zločinecké skupině)

- **Hlava 11→ Trestné činy proti branné povinnosti**

(nenastoupení služby v ozbrojených silách, nenastoupí mimořádné služby v ozbrojených silách z nedbalosti, maření způsobilosti k službě)

- **Hlava 12→ Trestné činy vojenské**

(neuposlechnutí rozkazu, urážka mezi vojáky, vyhýbání se výkonu služby, zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti)

- **Hlava 13→ Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy**

(příprava útočné války, styky ohrožující mír, zneužití vlaky a příměří)